

आश्वभारिक *a.* (-की *f.*) = अश्वभारं हरति, वहति आवहति वा.

आश्वमेधिक *a.* (-की *f.*) [अश्वमेधाय हितं ठक्] Belonging to the Horse-sacrifice. -कम् *N.* of the 14 th Parvan of Mahābhārata.

आश्वयुज *a.* (-जी *f.*) [अश्वयुज-अण्] 1 Belonging to the month Āśvina. -2 Born under the constellation अश्वयुज्. -जः The month आश्विन; भाद्रपदाश्वयुजौ वर्षाः Suśr.; त्यजेदाश्वयुजे मासि मुन्यन्नं पूर्वसंचितम् Ms. 6. 15; Y. 3. 47. -जी The day of the full moon in Āśvina.

आश्वयुजक *a.* (-की *f.*) Sown on the day of full moon in Āśvina.

आश्वरथ *a.* (-यी *f.*) [अश्वरथ-अञ्] Belonging to a chariot drawn by horses.

आश्वलक्षणिक *a.* (-की *f.*) [अश्वलक्षण-ठक्] Knowing the marks of horses. -कः A farrier, groom.

आश्विक *a.* (-की *f.*) [अश्व-ठञ्] Relating to a horse, drawn by horses, equestrian, cavalier. -कः 1 A cavalier. -2 A combination of stars or omens presaging acquisition of horses.

आश्विन *a.* (-नी *f.*) 1 Belonging or sacred to the Āśvins (अश्विनौ देवते अस्य). -2 Pervading. -नः 1 *N.* of a month (in which the moon is near the constellation Āśvini). -2 A sacrifice or a weapon presided over by the Āśvins. -3 (du.) The Āśvins. -नी 1 *N.* of certain bricks. -2 A pile, stack (चित्तिभेदः). -नम् A day's journey for a horse or rider (Ved.). -चिह्नितम् The autumnal equinox.

आश्विनेयः *m.* [अश्विन्याः अपत्यं ढक्] The two Āśvins (physicians of gods). -2 *N.* of Nakula and Sahadeva, the last two of the five Pāṇḍava princes -3 A day's journey for a horse.

आश्वीन *a.* (-नी *f.*) [अश्व-खञ्] Made or traversed by a horse as a journey &c.; नोऽध्वा Sk. -नः, -नम् The distance travelled by a horse in a day; सहस्राश्वीने वा इतः स्वर्गो लोकः Ait. Br.

आश्वीयम् A number of horses.

आश्वलायनः *N.* of the author of a celebrated ritual work, called the Āśvalāyana Sūtras; कौसल्यश्चाश्वलायनः Praśn. Up. 1. 1. -शाखा The school of आश्वलायन.

आश्वस् 2 *P.* 1 To breathe; सुखमाश्वसन्ति गिरयः Mv. 5. 51 are lying at ease. -2 To breathe freely, recover breath, take courage, take heart, rest secure, be at ease; प्रत्ययादाश्वसत्यः Me. 8; दूरस्थोऽस्मीति नाश्वसेत् Pt. 1. 307; Bk. 4. 38, 5. 23. -3 To revive. -4 To have confidence in. -Caus. 1 To encourage, comfort, console, cheer up; Bg. 11. 50; आश्वस्य पाययित्वा च परिल्लाव्य च वाजिनः Mb. 4. 67. 19. तदा संकीर्तनेनाश्वसयाम्यात्मानम् V. 3; R. 12. 5, 14. 58, 15. 45; Me. 115; V. 5. 16. -2 To refresh, gratify; छायाश्वसितपथिकजनसार्थः Pt. 2. -3 To conciliate.

आश्व्वासः 1 Taking or recovering breath, breathing freely, recovery, revival. -2 Consolation, cheering up, inspiring confidence; आश्व्वासस्नेहभक्तीनामेकमालम्बनं महत् U. 6. 10. -3 An assurance of safety or protection. -4 Cessation, completion, stop. -5 A chapter or section of a book. -6 A probable story.

आश्व्वासक *a.* Consolatory, comforting. -कः Clothing.

आश्व्वासनम् Consoling, encouraging, cheering up, consolation; तदिदं द्वितीयं हृदयाश्व्वासनम् Ś. 7; देवस्याश्व्वासनं भवति Pt. 1 cheering up of spirits, recovery.

आश्व्वासिक *a.* Trustworthy, reliable; Mb. 12. 218. 22.

आश्व्वासिन् *a.* [आ-श्वस्-णिनि] 1 Breathing freely, reviving, becoming cheerful; मनस्तु तद्भावादर्शनाश्व्वासि Ś. 2. 1. -2 Consoling.

आषाढः [आषाढी पूर्णिमा अस्मिन्मासे अण्] 1 *N.* of a Hindu month (corresponding to part of June and July); आषाढस्य प्रथमदिवसे Me. 2; शैते विष्णुः सदाषाढे कार्तिके प्रतिबोधयते V. P. -2 A staff of the Palāśa wood carried by an ascetic; अथाजिनाषाढधरः प्रगल्भवाक् Ku. 5. 30. -3 The Malaya mountain. -ढा The 20th and the 21st lunar mansions usually called पूर्वाषाढा and उत्तराषाढा. -ढी The day of full moon in the month of Āṣāḍha; तस्य नित्यं सदाऽऽषाढा माध्यां च बहवो द्विजाः Mb. 12. 171. 17. -Comp. -भव, -भू *a.* produced in the month of Āṣāḍha. (-वः, -भूः) the planet Mars.

आषाढकः The month आषाढ.

आषाढिन् *a.* Bearing a Palāśa staff; गृहीतव्रतेनाषाढिना; K. 21.

आषाढीय *a.* [आषाढा-छ] Born under the constellation Āṣāḍhā.

आष्टमः [अष्टमो भागः, अष्टम-ञ] The 8th part; P. V. 3. 50-1.

आष्टम् [अश्-व्याप्तं घृन् Uṇ. 4. 159] Sky, ether, atmosphere. -ष्ट्र A prick or goad for driving cattle.

आष्ट्री 1 An extensive forest; आष्ट्रपां पदं कृणुते अग्निधाने Rv. 10. 165. 3. -2 A kitchen, fire-place.

आस्, आः *ind.* An interjection, implying (a) Recollection; आः उपनयतु भवान् भूर्जपत्रम् V. 2. (b) Anger; आः कथमद्यापि राक्षसत्रासः U. 1; आः पापे तिष्ठ तिष्ठ Mā. 8. (c) Pain; आः शीतम् K. P. 10. (d) Angry contradiction (अपाकरण); आः क एष मयि स्थिते Mu. 1; आः वृथामङ्गल पाठक Ve. 1. (e) Sorrow, regret; विद्यामातरमाः प्रदर्श्य नृपशूनं भिक्षामहे निहपाः Udb.; (आः स्मरणेऽपाकरणे कोपसंतापयोस्तथा Med.)

आस् I. 2 Ā. (आस्ते, आसांचके, आसिष्ट; आसितुम्, आसित) 1 To sit, lie, rest; Bg. 2. 45; एतदासनमास्यताम् V. 5; आस्यतामिति चोक्तः सन्नासीताभिमुखं गुरोः Ms. 2. 193. -2 To live, dwell; तावद्वर्षाण्यासते देवलोके Mb.; यत्रास्मै रोचते तत्रायमास्ताम् K. 196; कुरुनास्ते Sk.; यत्रामृतास आसते Rv. 9. 15. 2; Bk. 4. 6, 8. 79.